

Sygn. akt II Ca 84/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	SSO Stanisław Łęgosz (spr.) SSR del. Mirosława Makowska
Protokolant	st. sekr. sąd. Alicja Sadurska

po rozpoznaniu w dniu 27 lutego 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniego A. P. (1) reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. P. (2) przeciwko R. P. (1)

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku

z dnia 12 grudnia 2013 roku, sygn. akt III RC 305/13

oddala apelację.

Sygn. akt. II Ca 84/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 12 grudnia 2013 r. w sprawie III RC 305/13 Sąd Rejonowy w Radomsku podwyższył alimenty od pozwanego R. P. (2) na rzecz jego małoletniego syna A. P. (1) z kwoty 420 zł do kwoty po 550 zł, w pozostałym zakresie powództwo oddalił oraz zasądził od pozwanego na rzecz A. P. (2) 250 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego:

Małoletni powód A. P. (1), ur. (...) jest synem A. P. (2) i R. P. (1).

Ostatnio wysokość alimentów od pozwanego na rzecz jego syna A. P. (1) określona została w wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku w sprawie III RC 189/11 na kwotę po 420 złotych miesięcznie.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda A. P. (1), A. P. (2) ma 25 lat. Posiada wykształcenie średnie. Obecnie pracuje w firmie (...) i zarabia brutto miesięcznie ok. 1650 złotych oraz ma 25% premii.

A. P. (2) wraz z synem mieszkają z mamą A. P. (2), jej babcią oraz dwiema uczącymi się siostrami.

Małoletni A. uczęszcza do klasy I szkoły podstawowej. Miesięczny koszt utrzymania małoletniego syna matka określiła na kwotę 1200 złotych. W kwocie tej zamykają się również koszty utrzymania domu, które w części przypadają na małoletniego powoda. Łączny koszt utrzymania domu 1040 zł – część przypadająca na powoda to 208 zł miesięcznie. Od daty ostatniego ustalenia alimentów wzrosły koszty utrzymania małoletniego A. i matka wskazała, iż dodatkowe koszty utrzymaniu syna wiążą się również z opłatą 30 złotych za naukę pływania, koniecznością dokupowaniu materiałów szkolnych. Małoletni uczestniczy w odpłatnych wycieczkach szkolnych. Małoletni powód dość często się przeziębia i leczenie wiąże się z zakupem medykamentów.

Pozwany nie utrzymuje kontaktów z synem. Nie płaci dobrowolnie alimentów. Małoletni ma wypłacane należne alimenty z funduszu alimentacyjnego.

Pozwany R. P. (1) ma 29 lat, z zawodu jest stolarzem. Pozwany ma obecnie przerwę w odbywaniu kary pozbawienia wolności. Koniec kary pozbawienia wolności, którą ma odbyć pozwany przypada na rok 2015. Pracował w areszcie - ale nieodpłatnie. Odbywa karę za przywłaszczenie mienia - 1 roku i 13 miesięcy. Pozwany przed osadzeniem w zakładzie karnym pracował w Anglii w firmie kurierskiej i zarabiał ok. 4000 złotych. Przebywając w Anglii pozwany wynajmował od swojego brata pokój. Miesięczny koszt swojego utrzymania w Anglii pozwany określił na ok. 2 000 złotych. Zarobione w Anglii pieniądze pozwany przeznaczał między innymi na spłatę zadłużenia komorniczego.

W ocenie sądu powództwo o podwyższenie alimentów jest częściowo zasadne i znajduje oparcie w treści art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zmniejszenie lub ustanie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji albo istotne zmniejszenie się lub zwiększenie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, wskutek czego ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania przez stosowne zmniejszenie albo zwiększenie wysokości świadczeń alimentacyjnych. Są to okoliczności istotne z punktu widzenia ustawowych przesłanek obowiązku alimentacyjnego i jego zakresu (art. 133 § 1 i 135 § 1 i 2 k.r.i.o).

Od uprzedniego ustalenia alimentów dla małoletniego A. P. (1) upłynął okres prawie 2,5 roku. W okresie tym nastąpiła bardzo istotna zmiana stosunków, o której mowa w powyższym artykule wyrażająca się po stronie małoletniego powoda wzrostem kosztów jego utrzymania związanych z rozwojem, rozpoczęciem przez małoletniego edukacji szkolnej oraz kosztami utrzymania domu, które w części na niego przypadają.

Nie zmieniła się, zasadniczo, sytuacja materialna, ani zdrowotna pozwanego.

Pozwany wprawdzie podał, iż obecnie pozostaje bez pracy i odbywa karę pozbawienia wolności, ale w tym miejscu Sąd podzielił pogląd wyrażony w judykaturze, według którego zasadne i zgodne z treścią art. 135 k.r. i o. - jest oparcie się na możliwościach zarobkowych pozwanego, a nie tylko na jego aktualnych zarobkach. Zakres obowiązku alimentacyjnego może i powinien być większy od wynikającego z faktycznych zarobków i dochodów zobowiązanego, jeśli przy pełnym i właściwym wykorzystaniu jego sił i umiejętności zarobki i dochody byłyby większe, a istniejące warunki społeczno-gospodarcze i ważne przyczyny takiemu wykorzystaniu nie stoją na przeszkodzie. Ponadto Sąd zważył, iż pozwany przebywając na wolności i mając możliwość zarobkowania nie płacił dobrowolnie alimentów - przez co koniecznym stało się wszczęcie egzekucji komorniczej.

Z ustalonego w sprawie stanu faktycznego wynika, że od dnia ostatniego ustalenia alimentów od ojca na rzecz małoletniego syna upłynął okres czasu, podczas którego wzrosły usprawiedliwione potrzeby uprawnionego. Sąd uznał, iż kwota niezbędna na utrzymanie małoletniego powoda oscyluje w wysokości ok. 950 złotych. Kwota ta uwzględnia dostarczanie małoletniemu powodowi tego wszystkiego, co jest potrzebne do jego fizycznego i umysłowego rozwoju, zapewnienia pielęgnacji, pieczy, przygotowania do życia w społeczeństwie oraz rozwijania, w miarę możliwości, zainteresowań i uzdolnień.

Ojciec, a pozwany w sprawie, R. P. (1) odbywa co prawda karę pozbawienia wolności, ale zgodnie z art.136 k.r.o. Sąd nie uwzględnia wynikłej zmiany po stronie zobowiązanego do alimentacji jeśli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym ustaleniem alimentacyjnym zrzekł się praw majątkowych, zatrudnienia lub dopuścił do utraty praw lub zatrudnienia w inny sposób .W taki sposób należy potraktować pobyt pozwanego w zakładzie karnym. Sąd uwzględnił tu, iż pozwany uprzednio przebywał w Anglii, gdzie pracował, zarabiał, a więc jego możliwości zarobkowe były bardzo dobre. Utrata tego przez dobrowolny powrót do Polski związana jest z odbyciem kary pozbawienia wolności i dobrowolnym stawiennictwem w zakładzie karnym. Nie zmienia to jednak obliwu zastosowania przez Sąd art. 136 kro.

Stąd pozwany ma możliwość wypełnienia obowiązku alimentacyjnego wobec powoda przez świadczenie podwyższonych alimentów do kwoty po 550 złotych miesięcznie- zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o.

Zgodnie z art. 135 § 2 k.r.i o. wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

W niniejszej sprawie mając powyższe na uwadze, zdaniem Sądu matka małoletniego powoda spełnia obowiązek alimentacyjny wobec syna poprzez osobiste starania o jego wychowanie i utrzymanie oraz poprzez sprawowanie stałej pieczy nad nim- zgodnie z cytowanym art. 135 § 2 k.r.o. Kwotę tak wyrażonego obowiązku alimentacyjnego Sąd określił na 150 złotych miesięcznie po stronie matki. Pozostałą część obowiązku alimentacyjnego wyrażoną już w świadczeniu pieniężnym ze strony przedstawicielki ustawowej sąd określił na kwotę 400 złotych miesięcznie art. 135§ 1 k.r.o. Łącznie tym samym obowiązek alimentacyjny matki również kształtuje się w kwocie po 550 zł miesięcznie, aczkolwiek wyrażony w sposób rozważony powyżej - a więc dwójako - zgodnie z art.135§ 1 i 2 k.r.o.

Sąd powództwo ponad wskazaną w sentencji wyroku kwotę jako zbyt wygórowaną i nieodpowiadającą przesłankom z art. 138 k.r.i o. oddalił. Zasądzenie kwoty alimentów w żądanej wysokości - czyli po 800 złotych miesięcznie spowodowałoby przerzucenie znacznej części obowiązku alimentacyjnego na ojca małoletniego, a przecież oboje rodzice powinni partycypować w miarę w równych częściach w kosztach utrzymania syna. Tym bardziej, iż oboje rodzice małoletniego są osobami młodymi i posiadają porównywalną sytuację materialną.

Od powyższego wyroku apelację złożył pozwany. Zaskarżył wyrok w części podwyższającej alimenty oraz zasądzającej od niego na rzecz przedstawicielki ustawowej powoda. zwrot kosztów procesu.

Wyrokowi zarzucił:

1. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy, głównie że pozwany jest zadłużony na kwotę 25 970 zł, nie posiada majątku, nie ma oszczędności i obecnie nie ma zatrudnienia.
2. sprzeczność ustaleń sądu z zebrany materiał przez ustalenie , że obowiązek matki kształtuje się w kwocie 150zł miesięcznie tytułem obowiązku wychowawczego a w świadczeniu pieniężnym 400zł - łącznie 550zł, oraz że koszt utrzymania dziecka wynosi 950zł, podczas gdy zbyt nisko oceniono wkład pieniężny matki na 400zł i powinien być znacznie większy oraz zbyt wysoko oceniono wkład ojca na 550zł, podczas gdy wkład ojca nie powinien przekraczać kwoty 420zł miesięcznie, a koszt utrzymania dziecka nie więcej niż 500-600zł miesięcznie.

Wskazując na powyższe uchybienia , pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa w całości i nie obciążając go kosztami. Ponadto w apelacji zawarł wnioski o dopuszczenie dowodu informacji komornika w R. o zadłużeniu pozwanego, którego dług aktualnie wynosi 25 970,20zł.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona a podniesione w niej zarzuty są chybione . Nie można skutecznie zarzucić sądowi pierwszej instancji, że nie ustalił wysokości zadłużenia pozwanego (wskazanego w apelacji na 25.970 zł), skoro

pozwany w toku postępowaniu pierwszoinstancyjnego, w szczególności w trakcie przesłuchania w charakterze strony, opisując swoją sytuację materialną nie wspominał o zadłużeniu. Zresztą okoliczności powołane przez pozwanego w apelacji dotyczące braku oszczędności, aktualnego pozostawania bez pracy, nie mają w przedmiotowej sprawie większego znaczenia i nie wpływają na wymiar jego obowiązku alimentacyjnego.

Wysokość obowiązku alimentacyjnego pozwanego zależy od jego możliwości zarobkowych i majątkowych. Te zaś nie uległy pogorszeniu. Pozwany nie utracił zdolności do pracy, zaś okoliczność, że w danym momencie pozwany nie pracuje jest okolicznością przejściową i w żaden sposób nie rzutuje na wysokość alimentów należnych od pozwanego na rzecz jego małoletniego syna.

Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się również zarzucanej sprzeczności ustaleń z treści zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wzrost uzasadnionych potrzeb małoletniego powoda od czasu uzyskania ostatniego orzeczenia alimentacyjnego przed prawie 4 laty jest oczywisty a nadto w pełni znajduje potwierdzenie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Sąd pierwszej instancji prawidłowo również ustalił, że w ramach zmiany stosunków z art. 138 k.r. i o. udział pozwanego w zaspokojeniu potrzeb powoda ma wynosić obecnie 550 zł, a więc o 130 zł więcej niż dotychczas.

Z tych też względów apelację jak pozbawioną uzasadnienia podstaw Sąd Okręgowy oddalił - art. 385 k.p.c.